

Brian Mikkelsens grundlovstale

Taler

Brian Mikkelsen
Kulturminister

Dato

5. juni 2005

Sted

Holbæk, Roskilde og Hvidovre

1 Kære alle der er kommet her for at fejre grundlovsdag! Demokrati, frihed og
optimisme er i disse år på fremmarch over hele verden. Hvor er det skønt. Det
synes jeg, vi skal fejre i dag! Den 5. juni er folkestyrets festdag i Danmark. Den
har vi kunnet fejre i mere end 150 år.

5

Danmark er ikke bare en af verdens ældste nationalstater og et af verdens ældste
monarkier. Vi er også et af de ældste demokratier – selv om grækerne tyvstartede
10 for over 2000 år siden. Men virkeligheden er nok, at rigtig mange danskere – i
hvert fald i min generation – faktisk mest forbinder grundlovsdag med en stor
idrætspræstation: en af de største danske nogensinde, nemlig
fodboldlandsholdets sejr over Sovjetunionen i Parken hin grundlovsdag i 1985.
Jeg husker selv kampen, som om det var i går.

15

Alt gik op i en højere enhed i den vigtige landskamp, som Danmark vandt 4-2.
Det var firserlandsholdet i absolut topform og med Preben Elkjær og Michael
Laudrup som de danske målscore. Jeg tror, at det hold er det mest talentfulde
og kreative, som vi nogensinde har haft. Og den dag kulminerede de. Det er den
20 bedste fodboldlandskamp, min generation har oplevet. Jeg kunne også læse i tv-
programmet i avisen her til morgen, at Danmark Radio genudsender hele
kampen.

Omvendt har jeg ikke i min avis kunnet få øje på nogen tv-programmer, som
25 specielt handler om folkestyret, grundloven eller grundlovsmøderne. Det er
faktisk en smule tankevækkende, at mange forbinder grundlovsdag med en stor
sportsbegivenhed. Ikke fordi, sport ikke er vigtigt. Bestemt ikke.

Men sagen er, at vi hertillands tager demokratiet som en selvfølge. Det er jo

30

længe siden, at vi skulle kæmpe for vores folkestyre. Det er længe siden, at vi skulle kæmpe for de frihedsrettigheder, som grundloven indeholder – for eksempel ytringsfriheden eller religionsfriheden.

35 Men Danmark lever ikke i en osteklokke. Demokrati og frihed i Europa er ingen selvfølge – det havde man indtil for femten år siden syn for sagn ovre på den anden side af det kommunistiske jerntæppe. Friheden skal der kæmpes for. Den skal forsvares med næb og kløer.

40 I sidste måned fejrede vi 60-års-dagen for Danmarks befrielse fra Nazitysklands tyranni. Det var en stor oplevelse at se, hvor mange mennesker – også mange unge mennesker – der deltog i mindehøjtidelighederne landet over den 4. og 5. maj. Overalt i landet blev der også i utallige villaer og lejligheder tændt stearinlys i vinduerne. Og inde i København kunne man se lysende fakler stå omkring
45 Søerne. Et imponerende syn! Befrielsesdagene er dage, som vi skal blive ved med at fejre i respekt for de mange allierede soldater og danske frihedskæmpere, der sloges for Danmarks frihed, og som i sidste ende betalte prisen med det dyrebareste af alt. Deres eget liv.

50 Besættelsen er også værd at mindes for det unikke nationale sammenhold, der opstod i den svære tid på tværs af samfundsskel. I befrielsessommeren for 60 år siden tog den hjemvendte konservative leder og modstandsmand – Christmas Møller – udgangspunkt i den erfaring. Han ville bekæmpe, at de gamle samfundsmodsatninger skulle vokse sig lige så stærke igen, som de havde været i
55 1930'erne. 'Besættelsen lærte os samdrægtighed, heri lå vor styrke,' lød det fra den gamle konservative kæmpe i 1945.

Christmas Møller fastslog også, at det var de Konservatives opgave at samle dem, 'som ikke tror på Socialdemokratiet', som han sagde. Dét er stadig Det
60 Konservative Folkepartis opgave. Vi skal være partiet for det borgerlige Danmark! Samtidig er det en vigtig pointe, som vi kan lære af 'de fem mørke år', at samarbejdspolitikken påberåbte danske neutralitet var en fælde. Man kan i realiteternes verden ikke forholde sig neutral mellem demokrati og tyranni – eller mellem angriberen og den angrebne.

65 En sådan neutralitetsfælde havnede vi også i under krigen i Eksjugoslavien i 1990'erne. Her påberåbte den vestlige verden sig længe upartiskhed i den blodige strid mellem Milosevic og serbere på den ene side – og bosniakker og

- 70 kroater på den anden side. Men ikke-indblandings-politikken var kun til angribernes fordel, serbernes fordel, fordi man dermed sikrede militær status quo. Serberne kunne fortsætte med at dominere slagmarken, mens især bosniakkerne kunne fortsætte med at dø som våbenløse.
- 75 Den tragiske balkankrig fik heldigvis en ende, da NATO med USA's præsident Bill Clinton i spidsen omsider stoppede Milosevic og serbernes etniske udrensninger over for kroater, bosniakker og kosovoalbanere. Ligeledes viser den globale kamp i dag mod terror og tyranni – igen under ledelse af USA – at neutraliteten er en fælde. Den kamp er også Danmarks kamp, uanset om den
- 80 foregår i Afghanistan, Irak eller i FN's Sikkerhedsråd.

Man kan ikke være upartisk, når tyranner begår folkemord – hvad enten de hedder Hitler, Stalin, Pol Pot eller Saddam Hussein. Den lektie burde vi efterhånden have lært af det 20. århundredes mange blodbad. Vi skal ikke måle

85 fortiden med nutidens alen. Men der findes temaer, der har universel karakter – forskelle mellem godt og ondt – og mellem frihed og tyranni. Derfor er der også nogle af nutidens alen, der er de samme som i 1940'erne, hvor Danmark var underlagt tyranniet.

- 90 Befrielse fra undertrykkelse og tyranni er nemlig en universel kamp, når vi ser, hvad der sker omkring os ude i verden. Her har man – som jeg indledte med – set demokratiet, friheden og optimismen vinde frem. Vi oplever det fantastiske, at demokratiske revolutioner skyller diktaturer og tyranner væk.

- 95 Nogle vil måske tænke, at man som konservativ ikke kan støtte revolutioner. "Forandre for at bevare", lyder vores gode, gamle slogan jo. Det er også rigtigt, at konservatismens livsanskuelse som tommelfingerregel kun går ind for de gradvise forandringer af samfundet. Men vi må samtidig sige, at når vi står over for diktatorer, så har fredelige, demokratiske frihedsrevolutioner deres fulde
- 100 berettigelse. Derfor hylder vi modige frihedshelte som polakken Lech Walesa og tjekken Vaclav Havel.

- Derfor hylder vi de folkelige revolutioner, der befriede Central- og Østeuropa for kommunismen for 15 år siden. Det var jo også en fredelig folkelig
- 105 demokratisk revolution i marts 1848, som banede vejen for den første frie forfatning i Danmark, grundloven af 5. juni 1849. På det seneste har vi set en glædelig tendens til demokratiske omvæltninger i hele verden. Friheden er på

fremmarch. Sidste år var vi vidne til demokratiets sejr i Ukraine, hvor
110 befolkningen trodsede valgsvindler, mord og forgiftningsforsøg af den
demokratiske, vestligt indstillede præsidentkandidat Viktor Jusjenko. Og hans
demokratibevægelse endte med at sejre. Omvæltningen blev kendt som 'den
orange revolution' efter den gennemgående farve under demonstrationerne.

115 Det er et karakteristisk træk i tiden, at de demokratiske omvæltninger skal have
et farverigt prædikat. Noget, der i nyere tid kom på mode i Filippinerne, hvor
Corazon Aquinos karakteristiske gule klædedragt blev synonymt med den
fredelige opstand i 1986. Derfor gik demonstranterne i gule T-shirt inden de
væltede den brutale præsident Ferdinand Marcos. I Georgien oplevede vi for
120 halvandet år siden 'rosa-revolutionen', hvor Mikhail Saakashvili – takket været
befolkningens modige oprør – blev anerkendt som præsident for et nyt
demokratisk Georgien. Og da de irakiske vælgere dyppede deres fingre i lilla
blæk tidligere i år som tegn på, at de havde afgivet deres stemme ved det første
demokratiske valg i Irak, skrev mange medier, at en 'lilla revolution' havde
125 fundet sted.

Terroristerne havde udsendt dødstrusler til alle irakere med lilla blæk på
fingeren. Men befolkningen trodsede modigt truslerne, og nu oplever vi for
første gang demokrati i Irak. Ja i Mellemøsten, bortset fra at Israel har været
130 demokratisk i over 50 år.

Senest er den demokratiske omvæltning i Libanon blevet kendt som 'cedertræs-
revolutionen' – efter træet på det nationale flag. Det er en national omvæltning,
som har tvunget det syriske besættelsesregime ud af Libanon. Den spæde
135 demokratiske udvikling i Mellemøsten havde været utænkelig, uden at Iraks
diktator var blevet fjernet af den amerikansk-ledede koalition, som Danmark
deltager i. Det gælder også for den spæde demokratiske udvikling, der
forhåbentlig er på vej med lokalvalg i Saudi-Arabien og Egypten. Udviklingen i
Mellemøsten afkræfter mange fordomme. Ikke mindst den, at der for eksempel,
140 ikke er folkelig opbakning til demokrati i Mellemøsten.

Jeg er overbevist om, at udviklingen vil modbevise den udbredte fordom, at
muslimske lande ikke kan have demokrati. Og at et kæmpemæssigt sammenstød
mellem civilisationerne skulle være nært forestående. Fra den fortrøstningsfulde
145 demokratiske udvikling på den globale scene vil jeg vende blikket mod det
hjemlige demokratiske 'værksted'. Her er der også grund til optimisme. Ved

150 folketingsvalget den 8. februar i år gik Det Konservative Folkeparti frem. Og den borgerlige-liberale regering fik fornyet det mandat fra befolkningen, som det fik ved systemskiftet i 2001.

155 De Konservatives indflydelse på VK's nye regeringsgrundlag har været stort, specielt undervisningsområdet. Verdens dyreste folkeskole skal være verdens bedste folkeskole. Vores ambitionsniveau er højt: Danmark skal være verdens mest konkurrencedygtige land i 2015. Det Konservative Folkeparti har allerede opnået mange konservative resultater gennem de seneste tre år i regeringssamarbejdet.

160 Med "Nye mål" er vi på vej mod endnu flere konservative resultater. Regeringsgrundlaget hedder "Nye mål" og kommer vidt omkring, men som konservative har det været en afgørende mærkesag, at folkeskolen blev forbedret. Derfor er vi glade for de mange konkrete skridt, der vil sikre højere faglighed, bedre lærere og bedre skoleledere. Der bliver afsat en ekstra time i dansk for eleverne i 1.-3. klasse og en ekstra time i historie for eleverne i 4.-5.-klasserne.

165 Det har været helt afgørende for os konservative, at fagligheden blev styrket i den danske folkeskole, og vi har også fra første færd vist, at vi var i stand til at finde de nødvendige ressourcer, der skulle til. De Konservative vil gøre alt for at forhindre, at næsten hver femte elev forlader folkeskolen uden brugbare læsefærdigheder, sådan som det desværre sker i dag. Vi har også lagt vægt på, at vores børn får en stærkere historiebevidsthed.

175 I en tid, hvor grænser betyder stadig mindre, og internationale vinde fejer ind over landet, er det vigtigt, at vores børn er fortrolige med deres rødder. Med den rige danske kulturarv. De skal samtidig lære, hvordan den lange danmarkshistorie har udviklet sig i en vedvarende dynamisk vekselvirkning med den internationale udvikling. Derfor styrkelsen af faget historie.

180 Regeringen gennemfører nu også flere test af eleverne. Test i dansk, matematik, engelsk og naturfag på udvalgte klassetrin skal forhindre, at vi når frem til afgangsprøven, før nogen finder ud af, at den er gal med fx læsefærdighederne. Testene vil altså ikke stå alene, men være et redskab, der kan vise, hvor der skal sættes ind med mere undervisning og hjælp. Vi styrker også læreruddannelsen og skoleledelserne.

185

Læreruddannelsen skal forenkles, så lærerne bliver mere specialiserede, end de er i dag. Skoleledere skal have bedre muligheder for at udfylde det ansvarsfulde hverv, det er at stå i spidsen for en folkeskole. Vi vil indføre en lederuddannelse, der sikrer, at lederen har bedre færdigheder og kvalifikationer end i dag. Også inden for skatteområdet har vi konservative fået sat vores tydelige præg på det nye regeringsgrundlag.

Med forårspakken i 2004 lykkedes det VK-regeringen at gennemføre de første reelle skattelettelser i over 30 år. Nu fortsætter vi ad det spor, der er lagt med skattestoppet – kombineret med skattelettelser, straks der er råd til det. Det er en nagelfast konservativ mærkesag. Nystartede virksomheder vil også få bedre vilkår.

Alt for mange iværksættere og små virksomheder bukker under i de første svære år og får aldrig chancen for at vokse sig store og skabe vækst og job. Men vi kan ikke undvære den moderne tids 'Ole Opfindere'. Derfor vil vi indføre en lempeligere beskatning af små, nystartede virksomheder.

Samtidig forstærker vi arbejdet for at komme de administrative byrder til livs. Regeringen vil også tage initiativer, der styrker unge indvandreres muligheder for at komme i job. Regeringen har sat som det ambitiøse – men også beslutsomme – mål, at 25.000 flere indvandrere er kommet i beskæftigelse i 2010. Det er også en af forudsætningerne for at komme den stigende bandekriminalitet til livs, som vi desværre ser udfolde sig i disse dage. Globaliseringen er en udfordring, som skal besvares med en vækststrategi, der bygger på forskning, innovation og udvikling – på uddannelse, kreativitet og iværksætterånd.

Derfor er vi konservative oprigtigt glade for regeringsprogrammets centrale prioritering af forskning og uddannelse. Bedre uddannelse til alle, så flere kan få andel i globaliseringens mange muligheder, er vejen frem. Vi skal blive bedre til at omstille os og få de gode job til Danmark til gengæld for dem, der forsvinder til Asien eller Østeuropa.

Den konservativ-liberale regerings mange initiativer slår nu for alvor igennem på den økonomiske side. Finansministeriets nye redegørelse viser, at pengene strømmer ind i statskassen, i takt med at arbejdsløsheden falder, beskæftigelsen stiger og væksten er stabil høj. Redegørelsen viser, at overskuddet på de

offentlige budgetter tegner til at blive knap 12 milliarder kroner større end forudset i december. Dansk økonomi er derfor kernesund, og det skal naturligvis også komme borgerne til gode i kraft af nye skattelettelser.

230 Pengene ligger som bekendt bedst i borgernes lommer, og når nu staten får langt flere penge i kassen end forudset, lover det godt for kommende skattelettelser. Takket være en langsigtet og veltilrettelagt økonomisk politik med blandt andet skattelettelser er Danmark i den gunstige situation, at vi kan gennemføre velovervejede reformer i god ro og orden. Og ikke – som det er tilfældet i mange
235 andre lande – fordi vi pinedød er tvunget til det for at få gang i økonomien. Det giver os et fantastisk udgangspunkt for at fremtidssikre den danske velfærd.

Tidligere i år lagde de økonomiske vismænd i en rapport op til reformer – og det råd bør man følge. Vismændenes rapport er tankevækkende læsning.

240 Vismændene gør opmærksom på, at det er nu – i de gode tider – at vi skal fremtidssikre velfærden. Vismændene sætter samtidig fokus på overførselsindkomsterne i det danske velfærdssystem og konkluderer, at der er brug for at få flere i aktiv beskæftigelse, og at det skal ske gennem reformer. Vismændenes rapport vil sammen med velfærdscommissionens anbefalinger
245 give os politikere et glimrende redskab til at træffe de beslutninger, der er nødvendige for at sikre velfærden – også i den fremtid, hvor flere går på pension og færre på arbejde.

Vi har brug for, at flere bliver i længere tid på arbejdsmarkedet. Derfor vækker
250 det bekymring, at vismændene slår fast, at stadig flere personer benytter sig af efterlønnen, så der i år 2030 er 100.000 flere, der har forladt arbejdsmarkedet før pensionsalderen.

Vi skal derfor have en efterlønsreform. Den skal sikre, at nedslidte fortsat har
255 mulighed for at forlade arbejdsmarkedet før tid, men vi skal også sørge for, at flere mennesker tilbringer flere år på arbejdsmarkedet.

Det er vigtigt for mig at understrege, at en reform først får virkning om mange år. Men det er vigtigt, at vi træffer en beslutning i god tid, så alle ved, hvad de
260 har at rette sig efter. Hos folketingsvalgets store tabere – Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti – medførte nederlaget ved folketingsvalget stor selvransagelse.

265 Vi har derfor i dette forår været vidne til nye ansigter på lederposterne i disse partier. Ud gik Mogens Lykketoft, ind kom Helle Thorning-Schmidt. Ud gik Holger K. Nielsen, ind kom Villy Søvndal. Det er min forhåbning, at udskiftningerne og selvransagelsen vil forbedre samarbejdsviljen hos S og SF og bidrage til flere brede forlig i Folketinget.

270 Måske har vi set det første tegn på, at det går den vej. I hvert fald kunne VK-regeringen forleden indgå en bred aftale med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, SF og Dansk Folkeparti på kulturområdet. Aftalen sikrer musikskolernes og egnsteatrene fremtid.

275 Som kulturminister er jeg er grumme glad for, at det er lykkedes at lave en bred aftale på dette område. Den sikrer, at kulturlivet vil stå styrket i Danmark efter kommunalreformen, og den giver mulighed for øget kommunalt engagement i det lokale kulturliv.

280 Et andet vigtigt spørgsmål i dansk politik er folkeafstemningen om EU's nye forfatningstraktat, der er fastsat til den 27. september i år. I den forgangne uge har traktaten fået to kraftige skud for boven på grund af nej-flertallene ved folkeafstemningerne i Frankrig og Holland. Jeg beklager, at franskmændene og hollænderne har sagt nej. Oven i købet eftertrykkeligt. Det giver en uafklaret situation i Europa, og nu må det være op til EU-topmødet den 16. og 17. juni at bedømme situationen. Men der skal ikke herske tvivl om, at De Konservative er et optimistisk og fremadrettet parti, der mener, at vi styrker vores nation bedst ved at orientere os imod omverdenen.

290 Hvis ratifikationsprocessen kan fortsætte, vil Det Konservative Folkeparti anbefale et klart ja til forfatningstraktaten. Traktaten er nemlig både mere enkel og mere demokratisk end den eksisterende Nice-traktat. EU har skabt fred i Europa, der ellers historisk set har været en slagmark. EU har skabt velstand og fremgang for alle.

295 En rigdom som landene har brugt til at styrke deres selvstændighed og deres nationale stolthed. Den nye traktat slår desuden fast med syvtommersøm, at EU er et samarbejde mellem selvstændige nationer. EU er ikke en forbundsstat.

300 EU er derimod et forbund af stater. Konservative er et parti med globalt udsyn og ikke et indadvendt nationalt parti. Det lader vi andre om. Tak for ordet.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

305

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Det Konservative Folkeparti, Grundlovstale

310

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/brian-mikkelsens-grundlovstale-2005>

315

320

325

330

335

340